

CARLES MITJA

"Quan sóc a Grifeu hi resto molt ancorat, amb la platja al costat i l'horitzó marí al davant"

De Grifeu estant

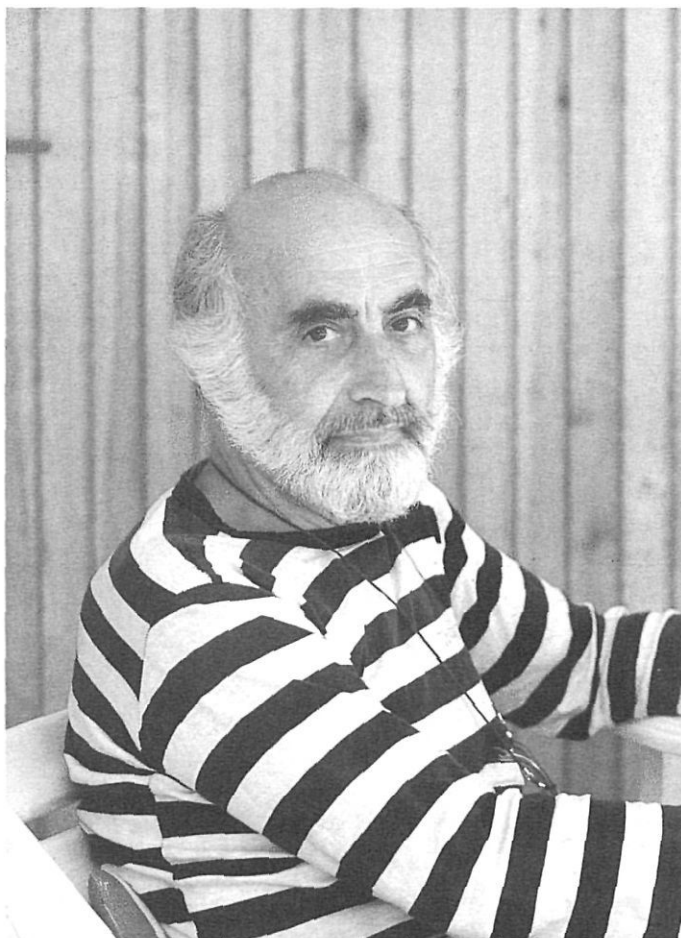
Encara que sóc barceloní i fill de barcelonins, i encara que el meu avi patern era de Valls, gairebé sempre els meus desplaçaments amb els meus pares, durant la meva infantesa, han estat vers el nord de Barcelona i, la majoria de les vegades, per terres gironines. Això ha fet que per a mi el nord tingués sempre un significat geogràfic i un significat espiritual. El meu Nord era, sense jo adonar-me'n, vers el nord.

Dos factors essencials han contribuït a forjar-me aquesta mentalitat: la descoberta i la gran voga de la Costa Brava per part dels barcelonins durant els anys vint, i l'atracció per París, capital de l'art. Totes dues coses van íntimament unides en el meu subconscient. Hi contribueix d'una manera poderosa l'amistat del meu pare amb el pintor Josep Mompou —haviem tingut el taller junts, i havien col·laborat plegats en el *Papitu* de la bona època—, amb el qual anàvem, quan jo tenia set o vuit anys, a Calella de Palafrugell durant l'estiu, on llogàvem, conjuntament, unes amples estances a Can Batlle. D'altra banda, Josep Mompou es desplaçava sovint

a París i en parlava constantment. Més tard, vaig tornar a freqüentar Calella de Palafrugell, però també Llafranc i Tamariu. Aquest era, en realitat, el meu paisatge quan vaig emigrar a la capital francesa.

També de petit havia estiuejat alguna vegada a Caldes de Malavella i, sobretot, havia passat llargues temporades a Celrà, on el metge del poble, el Doctor Romagós, era oncle meu. Tinc records indelebles de Celrà. La doble escala que donava a la porta principal, per on entraven i sortien els malalts, amb la gran esplanada al davant i l'església davant per davant. La porta secundària al darrera, que donava a un carrer estret, amb el calabós allí mateix, on a vegades endevinava un rostre o sentia una veu. Què hi feia, aquell home, allí dins? Per què la meva tia em deia que no li parlés, que no li fes cas si ell em deia alguna cosa?

La meua fixació a Grifeu (Llançà) és, en part, obra de l'atzar. El terreny va ser triat per un amic meu, el Doctor Folch, quan jo era a França, però qui sap si ja, com a bon perdiguer, el Doctor Folch

"Moltes de les meves obres són filles de Grifeu, i això m'hi lliga d'una manera irreversible".

no l'escollia a causa de la seva posició «nòrdica» en la nostra geografia. El paisatge del Cap de Creus, que obiro des de la terrassa de la meva caseta, és el més grandios de la costa catalana. El paisatge del Cap de Creus és un paisatge èpic, i jo sóc més aviat líric i intimista. El paisatge del Cap de Creus és un paisatge masclé, i és potser per això que, a vegades, el sento una mica hostil. M'hi falta la tendresa del verd que hi ha en altres indrets, l'element femení que ho equilibri. Quan al Cap de Creus fa núvol o rúfol i hi bufa la tramuntana, el paisatge esdevé no sols adust, sinó agressiu. Ara: quan el sol hi bat de ple, el blau del mar esdevé d'una intensitat enfolldora, gairebé excessiva, com un ull desmesuradament obert que ho veu tot, i aleshores es converteix en un paisatge únic. He observat que a les dones els agrada especialment, aquest paisatge del Cap de Creus.

Durant deu o dotze anys —del 1962 al 1975, aproximadament— he viscut l'estiu i l'hivern a Grifeu, amb anades a Barcelona per resoldre un afer, anar a una biblioteca, o veure un editor, o a Provença, per veure Picasso. Des de fa catorze anys ho faig al revés: visc a Barcelona i em desplaço a Grifeu tant com puc, sobretot durant l'estiu, i acostumo a passar-hi dos o tres mesos seguits.

Fixeu-vos que dic Grifeu, i no LLançà, perquè

encara que Grifeu formi part del terme municipal de LLançà, dir Grifeu és per a mi dir el mar i, com que no he estat mai motoritzat, quan hi vaig hi resto molt ancorat, amb la platja al costat i l'horitzó marí al davant.

No sé si aquest paisatge ha influït poc o molt en la meva obra, ni com. No em toca a mi de dir-ho. En tot cas, jo no ho sé veure, per aquella raó que he apuntat abans sobre la necessitat d'interiorització. El que sé, això sí, és que he treballat i treballat molt a Grifeu, que moltes de les meves obres en són filles, i que això m'ha lligat i m'hi lliga d'una manera irreversible. A vegades em pregunto: com hauria estat la meva obra si jo hagués viscut en un altre indret? En quina mesura hauria canviat? Quines altres característiques hauria tingut? Preguntes, evidentment, sense resposta...

JOSEP PALAU I FABRE